

allerlei stoute tropen zien in hun kracht en de beschouwing over het volksdicht als uiting van de volkspysche leert tal van poëtische gedeelten in hun wezenlijke betekenis kennen. Deze voorbeelden reeks kan men naar believen uitbreiden. Altijd weer zal blijken, hoezeer de lectuur van dit boek onze kennis van de Heilige Schrift verdiept.

Verrijkend dus en verdiepend is de toegewijde lectuur van deze studie. Maar ook in hooge mate onderrichtend in aesthetischen zin. Heel het boek immers is gewijd aan een beschouwen van de schoonheid en onder de bevoegde leiding van Dr. Wielenga, schoonheidskenner als weinigen onder ons, wordt de lezer nader gebracht tot de kennis van het schoone, zooals dat in het licht eener christelijke levensbeschouwing moet worden gezien.

En ten slotte is dit boek vormend ook voor ons inzicht in de schoonheid van taal. Want, we zeiden het al bij herhaling, Dr. Wielenga is stylist bij uitzondering, een schrijver, die het instrument der taal met benijdenswaardige virtuositeit hanteert.

Met dankbare erkenning van haar veelzijdige betekenis aanvaardt de studie, die in wijden kring belangstellende lezers moge vinden.

C. T.

ZENDING EN EVANGELISATIE.

Stockholm en de Zending.

I.

Het opschrift kan eenige verwarring stichten en de meening vestigen, alsof op de bekende Conferentie voor praktisch Christendom, dezen zomer te Stockholm gehouden, de arbeid der zending opzettelijk ware ter sprake gekomen.

Dit nu is geenszins het geval geweest.

Bevreemding behoeft dit niet te wekken. Zeker, de zending is wel mee het voornaamste, dat bij het praktisch Christendom behoort. In dezen arbeid geeft de kerk zich aan haar Heiland en Heere, om zijn Naam uit te dragen in het midden der wereld, en Zijn gemeente allerwege te stichten onder de volkeren. Toch was er op de Conferentie voor de zending geen plaats.

Wij hebben hierin geen miskenning van de zending te zien.

De organisatoren en leiders waren van meening, dat er aan de zending op andere wijze steeds overvloedige aandacht wordt geschonken; zij heeft haar eigen conferenties, plaatselijk, provinciaal, landelijk, ook wel internationaal; haar nationale Raden, internationalen Raad, tijdschriften enz. En nu kon te Stockholm wel over de zending zijn gehandeld, doch dat zou dan slechts zeer ten deele zijn geweest; om des tijds wil en uit oorzaak van de vele onderwerpen, die op het program stonden, zou aan de zending geen haar waardige plaats kunnen zij ingeruimd; en zoo werd het beter geacht haar geheel uit te schakelen.

Daarmee is aan de zending geen onrecht en schade aangedaan. Er was nu gelegenheid vraagstukken naar voren te brengen, die ten nauwste met de zending in verband staan, en waarover een algemeene conferentie, gelijk die te Stockholm, beter kon spreken dan een conferentie, die alleen met de zending zich inlaat.

Behalve, dat de zending even gememoreerd werd bij het vraagstuk over opvoeding en onderwijs, werd zij tot tweemaal toe het onderwerp der algemeene belangstelling, terwijl ook nog de inrichting der conferentie als zoodanig het onderscheid deed uitkomen, dat er is tusschen wat wij de Germaansche en Angelsaksische zending kunnen noemen.

Wij beginnen met het Rassenvraagstuk.

Dit vraagstuk is van het hoogste gewicht, en de conferentie heeft het zelfs noodig geacht een geschrift erover op te stellen en te publiceeren. Behalve een inleiding en slothoofdstuk bevat het hoofdstukken over Wezen en functie der Christelijke Religie, Rassen en rassenproblemen van Christelijk standpunt bezien, Gelijheid der rassen. De zedelijke normen voor de verhoudingen tusschen de rassen, en Dringende doeleinden. Een heel program dus. En het behoeft wel geen nader betoog, hoe nauw de zending bij dit alles betrokken is.

Wij aanvaarden het bestaan der rassen. Het gaat niet aan, daarin alleen een gevolg van de zonde te zien, en alzoo het ontstaan der rassen slechts in de vlakte van Sinear te zoeken. In Noach's tent werd het onderscheid in de menschheid reeds openbaar, en wij mogen zeggen zelfs, dat het in de schepping is gegrond.

Moge de zonde, vooral de zonde van den torenbouw, het rasonderscheid tot een tegenstelling hebben gemaakt, wij mogen toch aannemen, dat God de rassen gewild heeft; in het bestaan ervan zien wij een deel van Gods plan tot uitvoering komen, hetwelk Hij naar Zijn Raad met de menschheid heeft.

Meer dan vroeger is het rassenvraagstuk een probleem van de eerste orde geworden. Tot nu toe, in elk geval tot voor korten tijd, was het blanke ras de overheersende partij. Door de macht der cultuur bedwong het de anderen. Maar dat is, vooral sinds den oorlog, geheel veranderd.

De andere rassen zijn ontwaakt, en zichzelf en hun kracht bewust geworden. Zij hebben gezien,

dat de blanken niet onkwestbaar, niet onoverwinnelijk zijn. Hun cultuur beginnen zij over te nemen. De dwinglandij, reeds lang gehaat, wordt tegengestaan; aan de keten wordt gerammeld, en vrijheid en zelfstandigheid als een gebiedende eisch gesteld.

Dat hier gevaren dreigen voor het blanke ras, ligt voor de hand. In groote dwaasheid hebben de blanke volken gemeend, dat het aardse het al is; in cultuur alleen werd heil gezocht, en de zedelijke en godsdienstige behoeften verwaarloosd en onderdrukt. Dat moet zich wreken.

Als de rassen eenparig tegen de blanken opstaan, is het met hem gedaan. Alleen met geestelijke wapenen kunnen de rassen, die nu nog in mindere conditie verkeeren, worden bedwongen, of wilt ge, door geestelijke middelen slechts in het rechte spoor geleid. En dit is noodig.

Stel eens, dat China en Japan tot samenwerking kwamen tegen de Europeanen en Amerikanen, dan ware het Gele Gevaar werkelijkheid geworden en de heerschappij der blanken in Azië spoedig tot het verleden behoorend. En als Afrika ontwakend zichzelf wordt, zal het blanke ras het Zwarte werelddeel moeten verlaten. Zelfs is de gedachte reeds uitgesproken, dat binnen afzienbaren tijd de vijandige rassen Europa zouden kunnen overstroomden, gelijk meer dan duizend jaar geleden ook geschied is, om de geheele Europeesche cultuur te verpletteren en alle zedelijkheid en godsdienst uit te roeien.

Het gaat dan ook niet aan, constateerde de conferentie van Stockholm, om zonder meer de heerlijkheid en voortreffelijkheid van het blanke ras uit te roepen.

Om welke redenen zouden wij op de andere rassen neerzien? Bij God is geen aanzien des persoons; en zou deze er dan wel bij ons mogen zijn? In Christus is geen Jood of Griek, geen Scyth of Barbaar; de middelmuur des afscheidsels is omgeworpen. Christus is onze vrede. God heeft alle menschen naar Zijn beeld gemaakt. Alle menschen, en niet alleen de blanken, hebben een onsterfelijke ziel. Christus vergadert Zijn volk uit alle geslacht en taal en natie. Hij is de Zaligmaker der wereld, en niet alleen van het blanke ras. God was in Christus de wereld met zichzelf verzoenende, hun hun zonden niet toerekenende.

Dit zijn algemeen bekende en ook aanvaarde waarheden; indien zij toegepast worden is de tegenstelling tusschen de rassen op zij gezet. En dien kant moet het uit.

Zeker, in het zwarte ras b.v. schuilen andere krachten en eigenschappen dan in het gele ras; maar toch krachten en eigenschappen, die God erin heeft gelegd; en het is de plicht van elk ras zijn krachten en eigenschappen te ontwikkelen en te gebruiken tot eer van God.

Een ras zou dan ook niet de taak, door God aan de menschheid opgelegd, kunnen volbrengen; de eendrachtige samenwerking van alle rassen alleen zal dit vermogen.

Als wij dit in het oog houden, wordt duidelijk, welke roeping de zending heeft.

Zij mag niet doen, alsof er geen onderscheid is tusschen de rassen, en een blanke hetzelfde vermogen als een zwarte. Wij hebben het onderscheid te aanvaarden als door God gewild. Alleen maar meene het ene ras niet, dat het meerder is dan het andere en het dus mag knechten. En tevens mag het onderscheid niet tot een tegenstelling gemaakt, noch ook de eenheid in de verscheidenheid uit het oog worden verloren.

Als wij zeggen, dat de zending moet meewerken aan de ontwikkeling der krachten, die in de rassen zijn gelegd, wordt er niet mede bedoeld, dat de zending zich op de politiek moet werpen of de talloze sociale vraagstukken heeft op te lossen. Zending is zending, en zij moet zending blijven.

Doch de zending werke het sterven der Christelijke regeeringen in de hand.

Trouwens, de zending beoogt ook christianisatie; de kerstening der volken. Het is dan ook de vrucht der zending, dat de gaven en krachten der rassen tot beoefening en ontwikkeling worden gebracht.

Eveneens heeft de zending tot roeping, om door haar voorbeeld, en ook wel door haar woord, het aan de christelijke regeeringen voor te houden, dat de rassen gelijkwaardig zijn, en dat, gelijk de zending de Christelijke Inlandsche kerk tot zelfstandigheid wil leiden, ook de regeeringen de volken tot vrijheid en onafhankelijkheid moeten opvoeden.

Doch genoeg. Het ligt niet in onze bedoeling, om het rassenvraagstuk in een enkel artikel te behandelen, waar Dr. Speer en Dr. Oldham er dikke boeken over hebben geschreven. Wij wilden slechts laten zien, hoe de conferentie van Stockholm de zending heeft gediend, door haar behandeling van het rassenprobleem. Wie de zaak volledig wil nagaan, leze „Christelijke Kerk en Rassenvragen, Gedenkschrift der Stockholmsche Conferentie voor praktisch Christendom”, in het Neue Allgemeine Miss. Zeitschrift Oct. 1925 blz. 289—299.

Op nog andere wijze heeft deze conferentie op de zending, zij het ook zijdelings, invloed uitgeoefend. Het zij ons vergund daarop een volgend maal te wijzen.

J. D. W.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Pers-Stemmen.

Krachtens besluit van de Redactie zullen behalve de beschouwingen van Dr. G. Keizer over de buitenlandsche kerken, in deze rubriek ook pers-stemmen verschijnen. Om niet het gebied van Dr. Keizer te betreden zullen de bijdragen heel kort zijn.

Het kwam de Redactie wenschelijk voor, buitenlandsche schrijvers zelf aan het woord te laten komen. Allereerst zullen persuitingen opgenomen worden van hen, die met ons op den bodem der Gereformeerde belijdenis staan.

Want vóór alles willen wij op deze wijze de zaak van het International Calvinisme dienen.

Om contact te krijgen met Gereformeerden in het buitenland is het noodig, dat wij hen beter kennen.

En pas in de tweede plaats zal aandacht geschonken worden aan verschillende geestelijke stroomingen in het buitenland.

De vertaling van citaten uit bladen, die in een andere taal verschijnen dan de onze, kunnen wij wegens gebrek aan tijd niet zelf op ons nemen. Doch er wordt zorg gedragen, dat zij door bevoegde hand geschiedt.

„De Reformatie” is op onderscheiden buitenlandsche kerkelijke bladen geabonneerd, doch natuurlijk niet op alle.

Mogen wij daarom de medewerking van onze lezers in het buitenland inroepen om ons artikelen en persberichten toe te zenden, die zij voor Nederlandsche Gereformeerden van belang achten?

Bij voorbaat wordt hun daarvoor onze hartelijke dank betuigd.

Zij zullen zich wel niet laten ontmoedigen, wanneer hun inzending eens niet wordt opgenomen. Want er zal vanzelf wel eenige schifting moeten plaats hebben.

In den regel zullen slechts korte stukjes geplaatst worden. Maar uitzonderingen zullen er ook wel voorkomen.

Het kan eigenlijk wel onvermeld blijven, dat men niet in ieder nummer deze Pers-stemmen verwacht; mag. Onder de rubrieken, welke met het oog op onze plaatsruimte niet geregeld kunnen verschijnen, behoort ook deze.

Mogen dan deze stemmen ons vooral nader brengen tot Calvinisten uit andere landen.

De Vrije Universiteiten Amerika.

In Amerika hadden we het genoeg kennis is maken met den steller van het onderstaande stuk, dat als „ingezonden” een plaats vond in „De (Amerik.) Wachter”.

Hij is een zeer sympathiek man met een hart, dat vurig klopt voor de verbreiding van het Calvinisme. Wij blijven altijd dankbaar hem te hebben ontmoet.

Het doet elk Gereformeerde die meeleeft uit en strijd voor de Gereformeerde beginselen goed en geeft hoop voor de toekomst dat drie onzer predikanten nu hunne studie voortzetten in de Vrije Universiteit in Nederland, terwijl de Vrije Universiteit thans de gelegenheid biedt in onderscheidene examens het doctoraat in de theologie te verwerven. Hierbij komt, dat de theologische faculteit der Vrije Universiteit is samengesteld uit mannen die wetenschappelijk volkomen op de hoogte van hun tijd zijn en die volkomen getrouw zijn, naar ons beste weten, aan de Gereformeerde belijdenis; die geleid zijn ten tijde toen het Calvinisme onder de leiding van de professoren A. Kuiper en H. Bavinck tot nieuwe ontwikkeling gebracht werd. Kerkelijk en theologisch niet alleen, maar ook algemeen wetenschappelijk, sociaal en in de politiek zijn ze beroemd. Zoo ook toonden ze pal te staan in de zaak Netelenbos en Geelkerken voor de beproefde Gereformeerde leer. Zoo deze slechts gesteld werden in hunne geschiktheid om leiders van het Gereformeerde volk te zijn in onze veelbewogen dagen die niet alleen invloed hebben in hun eigen vaderland, maar ook daar buiten in Hongarije en Zuid-Afrika.

Verblijf in het buitenland is reeds algemeen zeer begeerd voor een gestudeerde; hoeveel te meer zoo men daar een wijze vertoeven kan in een land waar de lucht als bezwangerd is met Calvinistische tradities, stellingen en beginselen.

In dit opzicht heeft het Gereformeerde Nederland zijn weerga niet. Hoeveel goeds zoude er ook niet uitgaan van hen die hun verdere studie daar voortzetten om leiding te geven in de onderscheidene levenssterren die ons door God toevertrouwd zijn? Is er niet iets wonderlijks in dat waar het Gereformeerde wezen in Genève is dood gebleed, in het land der Hugenooten bijna uitstierf en in Amerika zoo veel ingruild werd in onderscheidene ongelooftheorien, er toch bij de Gereformeerden nog een hoger en dorst gevoeld wordt naar Gereformeerde waarheid en hare handhaving voor de toekomst? Zou onze verwachting te veel zijn dat die zelfde God die het Calvinisme hier geplant heeft, bezig is aan dat Gereformeerde wezen een nieuwe, een andere op onzen tijd berekende toekomst te bereiden? Zouden wij nog verwaardigd mogen worden om aan een volk mede te mogen arbeiden, die wel zijn liefde van Jezus maar zijn wijsheid van de wereld overneemt? Zoude er nog mogelijkheid kunnen bestaan om tegenover de ongelooftige evolutionistische wereldbeschouwing hun een geloofige wereldbeschouwing in de taal van ons land over te plaatsen? Zullen er leiders voor mogen voorbereid worden? God geve het, en het Gereformeerde volk ziet er naar uit en verlangt hare ontplooiing. Daarom zijn wij niet alleen blijde dat sommige onzer leeraars tot hooger onderwijs hunne studie voortzetten, maar begeeren een weg te openen voor hen die het gaarne zouden wenschen maar financieel daartoe kort schieten — hun ter hulp te staan door een vereeniging te organiseren die voor deze zaak hare hulp biedt.

Vroeders, ten nemen, ter gelegenheid of te roep Grand Ra

Naar onze o rika met rust hebben. Wenschen z onze Universit warm toe. Reeds stude sche jongeman meerde als to onze Universit Wij verwacht Moge de he zien bekroond Dat zou o Calvinisme blij

Zeer leerrijk tyen, van wie veel verwacht telijke toestan mer van „De knopt, maar d icht over de garije.

Bel rijkste van de conl 1540 tot 157 zijn geduren n.l. de eerst luthersch / tempel. Ma drong, wert Deze XVI door Da A vertaald en Op grond wij dus de noemen:

1. Confe
2. Confe
- door den 1 breezen 154
- name in H fessio cathi
3. Comp
- noemd: Co
- fessio is eij
- Confessio 4
- ield op d
- jaar 1563.
4. Ilevit
5. Igaz
- 1567.
6. Confe
- is in het B
- Zie Niem
- passim.)

Behalve zijn er ee bekend zij en daarvan Deze wa halve deze canones of garije, mee kerkelijk l de meest.

1. Artic
- als „Articu
2. Artic
- herzegszól
3. Noor
4. Cano
- tributie 16
5. Cano
- Gelopi Kat
- rijke kerke
- Van al
- beroemde

breezen gev Synode”. V Unitariërs grondbegin niasie der zsteld.

De Hong „Evangelis derschheid naar Augs

Op grou gaarsche natuurlijk delbergsche oorspronkel deze twee delbergsche deze gewo tot den hu

A. Amandi is Vliet Wz., di- ter van een „Intellectum” „Zakflora” C hij kerkhede beide qualite kennen, is h hij is te min Ook Anna